

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 146/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. R. S., B., vo veci namietaného porušenia svojich ľudských práv a základných slobôd podľa čl. 6 ods. 1 a 2 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 T 31/02 z 13. apríla 2005 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 To 93/05 zo 6. októbra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2005 doručená sťažnosť Ing. M. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. S., B., ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé a nestranné prejednanie svojej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva byť uznaný za vinného až riadnym preukázaním viny zákonným spôsobom podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru a práva nebyť odsúdený za konanie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo trestným činom podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 31/02 z 13. apríla 2005 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a uznesením Krajského

súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 93/05 zo 6. októbra 2005 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že označeným rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinný do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) a zo spáchania trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona uložený úhrnný peňažný trest vo výmere 30 000 Sk. Pre prípad, že by bol výkon tohto trestu sťažovateľom úmyselne zmarený, podľa § 54 ods. 3 Trestného zákona okresný súd uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov. Rozsudkom okresného súdu podľa § 228 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) účinný do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok“) sťažovateľ bol súčasne zaviazaný k náhrade škody vo výške 39 431 Sk. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal včas odvolanie krajskému súdu, ktorý podľa § 256 Trestného poriadku jeho odvolanie uznesením zamietol.

Podľa sťažovateľa *„Oba súdy – odporcovia porušili uvedené články dohovoru súčasným porušením nasledujúcich trestnoprávných predpisov. Boli porušené tieto ustanovenia Trestného zákona - § 13 (nutná obrana), § 221 ods. 1, § 257 ods. 1.*

Boli porušené tieto ustanovenia Trestného poriadku: § 1 ods. 1 (spravodlivosť a zákonnosť konania a rozhodnutia), § 2 ods. 1 (zákonnosť dôvodov obvinenia a stíhania), § 2 ods. 5 (náležité zistenie skutkového stavu, povinnosť objasniť okolnosti svedčiace v prospech obvineného), § 2 ods. 13 (orgány činné v trestnom konaní pomáhajú v uplatnení práv tomu kto je stíhaný), § 89 ods. 1, 2 (spôsob dokazovania, dôkazné prostriedky), § 121 v spojení s § 43 ods. 1, 2, § 206 ods. 2,3 a § 228 (definícia poškodeného, včasnosť uplatnenia jeho nároku, pravidla na priznanie nároku na náhradu škody), § 125 (presvedčivosť rozsudku), § 209 veta prvá (oddelenosť prítomnosti svedkov), § 211 ods. 2 (čítanie zápisnice pri rozporoch v predchádzajúcich výpovediach – tu poškodených), § 226 (pravidla oslobodenia spod obžaloby), § 254 (rozsah preskúmania odvolacím súdom), § 256 (bezdôvodnosť odvolania), § 259 ods. 3 (zmena rozhodnutia súdu 1. stupňa odvolacím súdom v prospech obžalovaného“.

Sťažovateľ ďalej dodáva, že „*Na túto sťažnosť sa vzťahujú dôvody, ktoré sú uvedené v odvolaní proti rozsudku Odporcu 1 a takisto dôvody (poukaz na rozpory vo výpovediach poškodených – otca a syna), ktoré boli do spisu v konaní pred Odporcom 1 založené vo vyjadrení zo dňa 9. 2. 2000*“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv, zrušil rozsudok okresného súdu a uznesenie krajského súdu a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ ďalej navrhol odklad vykonateľnosti týchto súdnych rozhodnutí z dôvodu, že mu hrozí finančná ujma v podobe povinnosti zaplatiť peňažný trest a povinnosti nahradiť škodu, pričom je jediným živiteľom rodiny – manželky na materskej dovolenke a dvoch veľmi malých detí, ktorých rodné listy prikladá k sťažnosti. Súčasne navrhol, aby ústavný súd zaviazal okresný súd a krajský súd na zaplatenie finančného zadosťučinenia každý po 1 000 000 Sk, pričom ako dôvod uviedol, že bolo významným spôsobom zasiahnuté do jeho práva na česť a dobré meno a že sa „... počas uplynulých pre neho frustrujúcich šesť rokov nedovolal spravodlivosti, čo mu spôsobilo problémy aj v profesionálnej oblasti.“

II.

Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkov alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

Podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť, resp. nedostatok právomoci ústavného súdu.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody alebo ľudské práva a základne slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ústava rozdeľuje ich ochranu medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1, čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4

ústavy). To znamená, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že nie je daná jeho právomoc prerokovať sťažnosť proti rozsudku okresného súdu a rozhodnúť o nej, pretože tomu bráni skutočnosť, že o opravnom prostriedku proti napadnutému rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd, ktorý poskytol ochranu sťažovateľovi v rozsahu, ktorý v podstate požaduje v konaní pred ústavným súdom proti okresnému súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Pokiaľ ide o sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu, na základe ustálenej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. ľudského práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 139/02, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 117/06).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. To znamená, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, resp. ľudským právom a základnou slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06 II. 27/07).

Krajský súd v odôvodnení uznesenia, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľa uviedol: *„Prvostupňový súd ustálený skutok vo výroku napadnutého rozsudku správne ustálil na základe vykonaného dokazovania a a vyhodnotil v zmysle zásad uvedených v § 2 ods. 5, ods. 6 Tr. por.“*, pričom zdôraznil, že o správnosti skutkových záverov *„...nemal pochybnosti ani odvolací súd..“*. Podľa právneho názoru krajského súdu *„Okresný súd správne kvalifikoval konanie obžalovaného ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s trestným činom poškodzovania cudzej veci podľa 257 ods. 1 Tr. zák., a to vzhľadom na dĺžku práceneschopnosti a výšku spôsobenej škody. ... Rovnako okresný súd nepochybil pri určení druhu a výmery trestu...“*

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, takéto porušenie ústavný súd nezistil. Predmetom čl. 7 ods. 1 dohovoru je zabezpečenie právnej istoty, ktorá je neodmysliteľnou súčasťou právneho štátu a ktorá spočíva v tom, že nikto nemôže byť odsúdený za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva

trestným činom. Inými slovami povedané, čl. 7 ods. 1 dohovoru zakotvuje zákaz retroaktivity, resp. princíp aretroaktivity trestnoprávnych noriem, ktorý vychádza zo všeobecne akceptovanej právnej zásady, že kto konal s dôverou v právo (právnú normu), nesmie byť vo svojej dôvere sklamaný. Tým je zabezpečená právna istota, ktorá spočíva v tom, že subjekt práva dokáže predvídať právne následky svojho právneho, ako aj protiprávneho konania. Článok 7 dohovoru zakotvuje teda zásadu zákonnosti trestných činov a trestov (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). Podobne podľa čl. 50 ods. 6 ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol trestný čin spáchaný. Rozsudok okresného súdu bol vydaný na základe platnej a účinnej právnej normy (zákona), ktorá v čase konania sťažovateľa kvalifikovala takéto konanie ako trestný čin.

Podstata základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru spočíva v tom, že každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Do obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej, platnej a účinnej právnej normy.

Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré viedli k rozhodnutiu vo veci samej alebo k inému súdnemu rozhodnutiu, ktorým končí konanie pred nimi. Tento postup je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokúvaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a z vlastnej interpretácie zákonov. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Ak tento výklad je v súlade s ústavou, inými slovami, ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (II. ÚS 172/05).

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru uznesením krajského súdu v nadväznosti na rozsudok okresného súdu, takéto porušenie ústavný súd nezistil. Ústavný súd z namietaných rozhodnutí nezistil skutočnosti, z ktorých by boli vyvedené závery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a ktoré by súčasne mali za následok porušenie namietaných práv sťažovateľa. Ústavný súd preskúmal rozhodnutie krajského súdu a je toho

názoru, že z neho nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu, a nemožno ho považovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s uznesením krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu.

Uznesenie krajského súdu, ktoré sťažovateľ napadol svojou sťažnosťou, nemá charakter zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Vzhľadom na to je sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnená.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2007